

DECISIO LXVI.

REY P.D Alexander Matthaeus de anno 1621. renun-
ciavit in manibus san. mem. Gregor. XV. ad favo-
rem Cardinalis Ludovici Ludovisi insignem Abbatiam S.
Silvestri de Nonantula sibi commendatam, & ne ex hac
cessione nimium dispendium patereret, idem Gregorius re-
servarie eidem annuum pensionem fecit 3. mil. cum facul-
tate transferendi eius medietatem unu, vel pluribus perfo-
nis Ecclesiastis etiam familiariis, quocumque gradu con-
fanguinitatis conjunctis, aut aliis quomodo liber capacibus
per ipsum Alexandrum nominandis, ut ex litteris Aposto-
licis in Sumario D. Ducus n. 1.

In executionem dictæ facultatis R.P. D. Matthaeus 24.
Iulii 1624. coram Reverendiss. Archiepiscop. Rodien. tran-
stulit ratam d. pensionis, videlicet scuta quingenta, in D.
Hieronymum Matthaeum Nepotem Militem Lauretanum,
qui postea titulo Ducus super Castro Jovis decoratus,
imperativum induitum retinendi pensionem, etiam si officia
Milites Lauretanæ, quo retinebat, alienare contigisset, &
si Clericus non sit, & uxorem habeat, & absoque quo in ha-
bitu & tonsura Clericali incederet, cum specificatione fa-
cilitatis transferendi prædictam pensionem coram Notario,
& Testibus, & ad favorem cuiuscumque perlonge familiaris &
confanguineas, Clericali tamem charactere insigniæ; imo
occasionsi novi induit de transfeudo ad secundas nuptias
cum alia mulier etiam Vida, eidem Hieronymo per san.
mem. Alex. VII. concessio, fuit iterum concessa facta
transferendi pensionem coram foliis Notario, & testibus.

Dux Hieronymus inherenter novis facultatibus, ac in-
dulitis, coram foliis Notario, & testibus die 15. Januarii
1676. transfutus pensionem fecit. 500. Alexander filio Mili-
ti Lauretanæ, qui licet esset in infantili estate sex annorum
confititus, tamen ex dispensatione Apostolica san. mem.
Clem. X. fuerat precedenter Clericali charactere munitus,
qui successivè pensionem pacifice exigit per undecim alias
annos, donec Abbatia fuit de anno 1687. commendata E-
minentiss. Cardinali de Angelis, qui pro singulari zelo, quo
fuerit in uitione libertatis Ecclesiastica, existimat Gaudi-
cianum a solutione hujus pensionis (quam verè extinctam
exstipulavit) a posterum liberandum, fuit pulsatus coram
A.C. in iudicio manutentionis, in quo succubuit, mithique
per Signaturam iustitiae fuit commissa appellatio cum clau-
sula, sine prejudicio, & non retardata, unde confulvi Domo-
minus in petri toro super eo: *An pension est extinta?* & ne-
gative fuit responsum.

Dux enim Modernus pensionarius habet intentionem
fundatum in prædictis litteris reservationis, & induitum de-
transferendo, ut in Summa Ducus n. 1. ac translatione subse-
cuta favore Ducus Hieronymi ob militiam Lauretanam capi-
cias d. Summa n. 2. & induitum san. mem. Innoc. X. & Alex.
VII. per Hieronymum impetratus, ac in subfucta transla-
tione de anno 1676. ad favorem Alexandri filii ex induito
Clem. X. capacis, quam etiam in possessione exigendi pen-
sionem ab anno 1624. per Dux Hieronymum, & Ale-
xandrum ejus filium usque ad annum 1687. pacifice ex-
statam à clar. mem. Cardin. Ludovico Ludoviso, Antonio
Barberino, & Jacobo Roigpilio, ac Ministris Reverenda
Camere pro tempore, quo Abbatia vacavit.

Adversus hujusmodi pensionem toti induitum inter-
venit solemniter referens, ac incontroverti solutio-
nem, et defensio Abbatia opponebatur. Primum, quod
cum pensio tamquam originaliter reservata supra Abbatia
ex causa libera demissionis, non exerit naturam beneficii,
in deducendo ex clausula, *ex hisjusmodi cessione dispen-
sandum patetur*, & ex decreto regulus in casu retardati
illius solutionis, & ex ipsa facultate transferendi in refer-
vatione reficita ad ministerium personæ in Ecclesiastica,
& diversum à natura pensionis, procedit illatio ad pen-
sionem, Caputq. dec. 99. n. 23. Rota dec. 287. n. 12. p. 18. rec.

Nec minus refragatur illatio deducta ex clausula regre-
sus, apotropa in prima reservatione pensionis, que uti no-
valet intonari, nisi à persona Ecclesiastica, ita pensio non
poterit transferri, nisi in persona ordinis Ecclesiastici,
quia regulus conatur concessus quatenus translatarius
est capax, & ut poset relevari, si titularis non solvet,
ut ad litteram dicit Rota in Veronen, pensionis 14. Januarii
1613. coram bo. me. Veropio per March. relata in p. 2. §.
Nam responderet fol. mibi 53.

Secundum objectum confitebat in eo, quod Dux Ale-
xander per mortem patris fuit effectus Dux Jovis, & ac-
quisiverit subditos, & merum, & mixtum Imperium, &

gladi potestate, & jus sanguinis, ex quo amita pensio, cum ejus retentio sit incompatible cum habentie habitu-
alem jurisdictionem, & potentiam exercendi actus juridi-
ciones, ut de causis sanguinis est text. in 2. Clerici, ubi
Innoc. & Holt. ne Cler. vel Monach. Barbol. de jure Eccles.
univer. lib. 1. c. 39. §. 2. nom. 79. Rot. in Cælaraugustana
pensionis 14. Junii 1660. §. Siquidem, cor. Leon. Verop.,
& in Firmano pensionis 1. Julii 1661. coram bo. me. Alber-
gato, & in Romana pensionis 15. Junii 1668. coram eodem,
& in alia 8. Junii 1668. cor. bo. me. Rondinino; ea
communi ratione, quod electio ministerii faculariis in-
compatibilis cum militia Ecclesiastica supponit renuncia-
tionem praedictis militiis. Dei, per Text. in c. q. quis Cle-
ricus, si feud. dñs. controv. Felin. in c. in presentia n. 11.
ad fin. de probat. & ad effectum amittendi pensionem, Card.
Clef. dec. 69. & 21. & fit dictum in eadem capitulo in alia
infancia sub princip. 1. Julii 1661. cor. bo. me. Albergato,
& in d. Romana pensionis 1668. §. Fundamentum, coram
eodem, juncto quod ex acquisitione feudi novus Baro
quamdam militie specie affutum ex obligatione sequen-
di Dominum in Bello; unde cingulum militare facularie
Christi excludat, in d.c. si quis Cler. & ibi Felin. ubi sap. n.
10. Graff. deif. Cler. eff. 4.

Minoris relevantis fuit tercia oppositione ex eo, quod
privilegium Sixtinum induitum Militibus Lauretanis de non
incendi in habitat, & tonura, non poterat suffragari
fratres pensionario, quem non constat gefuisse visibiliter
Crucem Militia Lauretanæ ad formam in Confit. 93. ejus-
dem Sixti præscriptam; quia negativa delationis insignium
Militie Lauretanæ non fuit facta probata ex simplici fide,
lite pendente extorta, Rota dec. 331. n. 8. p. 16. rec. nec re-
levarat, cum ibi delata erit per modum facultatis con-
cessa, non lib. pma. privationis præscripta, ut in Mediolan.
pensionis 8. Junii 1666. §. Nullius, coram Ottalora,
cui interpretatione ad stipulatorem notiorius usus in Curia ho-
rum Militum Lauretanorum non deferendi visibiliter in-
signia prædictæ Militie, de quo uia refatur d. decito Ot-
talora de anno 1666. edita, que observantia indistincte
communis nobilium viris sub oculis Pontificis dñeferat à
pensione, Rota dec. 194. n. 15. par. 4. tom. 2. & in dec. 749.
num. 20. par. 18. rec.

Ceterum, si quid sufficeret ex triplice oppositione, quod
præterenderet non sufficiens evacuum, itaut zelus
Eminenterissimis Abbatis Commandatarii, qui fertur in tui-
tione rerum Ecclesiæ, neque acquirere, omnis umbra
elideretur ex uniformi exactione, ac respective solu-
tione pensionis per 64. annos confitante continuaata, nec
interrupta, vel in dubium unquam revocata per tot, ac
tam egregios Cardinales Commandatarios, in defensione
Papa, qui Clerici militando inferiuntur, iuxta famigerata-
rum confit. 117. Jalonis vol. 4. emanatum in causa pendente
inter Cardin. Alfonso Farnesum ad Pontificatum af-
sumptum sub nomine Pauli III. & Rever. Cam. Apost. ubi
postquam dixit esse verisimile, Principes Iacobi nolite in
iuis feudis faculariis admittere Ecclesiasticos, deinde
firmat non reperiit aliquo iure expresse prohibitos à feudi-
Pontificis; ubi etiam ad rem nostram assignat peculiarem
rationem differentiam, qua Ecclesiastica propter feuda
Ecclesiastica non efficit miles faculi, sed durat esse mil-
les Ecclesiæ, & secundum ejus qualitatem potest impende-
re servitia Domino Papa, Fagan. in c. que in Ecclesiaron.
n. 102. & 104. deconfit. Angel. de legi. Contrad. q. 20. art. 6.
n. 120. Bellet. difq. Cler. p. 1. de bon. Cler. §. 19. n. 13. Card.
de Luca de pen. dif. 54. n. 10. quod ob militiam Pa-
pa, & Sedis Apostolicae, non amittitur pensio, Rota in
Mediolan. pensionis 28. Junii 1666. cor. bo. me. Ottalora,
§. quia iure; ideoque cum incapacitas faculariis Principis
faculariis non proveniat ab irregularitate, qua contrahit
in militia, fed potius ab subiectione faculari Duci militum,
vel Principi, cui præfatur juramentum de fidelite
serviendo, celsante has ratione incompatible subjectionis
in servizio Papæ, cui tanquam legitimo, & universali su-
periori, ac Domino, Ecclesiastici præfatur subjectionem,
& juramentum fidelitatis naturaliter debite, ut ratiocina-
tur Card. de Luca de pen. dif. 46. n. 12. revolvit proinde
quis fuisse incompatible, & quævis asserta repugnat
cum statu clericali, qua ad inducendam privationem
pensionis positivè requiratur, dum animus dimi-
nutionis status clericalis præsumitur abesse, ad quem digno-
scendum debet præcedere tria monito, seu superioris
interdictum, quo pensionarius intreretur, antequam
privetur, Rota dec. 297. n. 4. p. 16. & dec. 172. n. 11. p. 19.
rec. & in Romana pensionis 14. Aprilis 1679. §. Quia pen-
sionis status clericalis præsumitur abesse,

SUMMARIUM.
P Ensi, ejusque translatio, ex quibus subsistuntur.
2 Incapacis est acquirendi pensionem, si qui gubernis
facularibus incumbit.

arbitrio absolutè penderet validitas, vel invaliditas reservatio-
nibus, quod neutique est permittendum; nil enim magis
abfurdum, quam quod substantialis contractus in libera
unius solum ex partibus facultate conatur, ut inquit
text. in l. fed hoc con conditione, ff. de ad. & oblig. & l. in ven-
denti i. 3. C. de contrah. empl. Paccion. de locat. & condit. c.
165. n. 27. & seq.

Secundo, qui licet virtute dicti decreti requirantur ef-
fectivæ solutiones factæ à titulari contentiente reservatio-
ni ex infinito motivo obviandi fraudibus, quibus perla-
pi materia hac obnoxia esse reperitur; nihilominus sola
confessio de recepto, alioquin insufficiens ad gravandum
succesorem, prodefit pensionario agenti contra eundem titu-
larem, Tondut. de pens. c. 3. n. 6. quod apposite ostendit
vix decreti irritantis titulari, conditione implere deben-
ti, ac recutienti, non suffragati, illudque esse apotitum in
gratiam successoris in beneficio, cui Pontificis confulere in-
tellexit; alias enim idem rigor in justificandis solutionibus
exponetur, ne diverso jure atque causa estet judicantur,
quando unicuique eorum ratio adiectæ conditionis
æquæ congrueret.

Tertiò, demù ex eo, quia recentimus decretum ape-
positum in Litteris Apostolicis non simpliciter disponit,
& annulat pensionem, si titularis non solvit, sed refolvitur
in modum limitatum, itam quādū titularis vixerit, &
Rectoriū retinuerit, condito existat in statu valido, &
ob eam graviter, ut in punto dixit Rot. coram Merlin.
dec. 478. n. 3. ver. nec obstat, proprieaque non exinde
pensionario questrum efficiatur inutile, actionem sibi con-
tinentem poterit semper exerciri: quod si contrarium
dicendum est, & hujusmodi ius titulari vivente non est
exercibile, etiam in illius vita contra Pontificis mentem
penitus extingui posset.

Et in hunc sensum ed proelviores convenerunt DD.
qua defecit solutionem Petro Jacobo pensionario non
est imputabilis, qui tempore reservacionis in adeò tenera
etate aderat constitutus, & deinceps cum adoleverit, ab
an. 1670. uice ad an. 1686. studiis operam navans, in Semina-
rio Vercellensi. & in Collegio Novariensi. semper commo-
ratus fuit: è converto autem inexculcabis redditus mala
fides patrui pensionario, litteras reservacionis apud se oc-
cultas retinens: ex quo proinde proprio fraudolento fa-
cto compendium confequi posse, non est permittendum,
ut in specie Rot. dec. 971. n. 7. & 8. cor. Dunoz. jun.
Et ita utraque parte informante refolutum fuit.

R. P. D. M U T T O

Terracinen. Pensionis.

Lun. 23. Iuli 1698.

ARGUMENTUM.

Exceptione deductionis congrua non admittitur in judicio
postessorio. Titularis integrè solvere tenet pensionem,
si in litteris clausula, dummodo, non reparerit; nec
auditur, si velit dimittere fructus congrua reservata.

S U M M A R I U M .

- 1. Ex iumenti, in quæ possesso exigendi pensionem de-
betur manuteneo.
- 2. Exceptio de deductioni congrua retardare non potest ma-
nitentem.
- 3. Titularis integrè solvere debet pensionem, licet fructus
beneficii pro congrua non sufficiat, si ipse in forma
Camera se obligaverit, & in litteris non adiit clausula,
dummodo remaneant centum pro Restore.
- 4. Amplia, ut nec audatur, si velit dimittere fructus re-
servata congrua.

D E C I S I O LXXXI.

Super fructus, & redditibus tam certis, quam incer-
tis Archipresbyterus Collegiate Ecclesie S. Mariae
de Scia, S. Me. Innocentius XI. ultra antiquam pen-
sionem f. 20. favore Claudio Ferrari, de anno 1680. reservavit
aliam f. 30. annum Abb. Josepho Sandifflam liber-
ram, & exemplar, ut sum verba litterarum, ab omnione
re, nec non bellis, peccatis, famis, sterilitatis, siccitatibus, al-
luviis, fructuumque etiam omnium amissione, & quo-
cumque alio fortuito, & inopinato casu pro tempore quo-
modolibet contingente; cui reservationem suum
præstite Andreas Balladorius titularis, & solutionem fa-
cere promisit in locis, terminis, temporibus, & cum li-

REVERENDISSIMO P. DOMINO MOLINES DECANO.

Vaden. Canoniciatus.

Ven. 19. Junii 1705.

A R G U M E N T U M .

Beneficium, ad quod vocantur illi de civitate, & diœcesi
debet conferri civibus originariis, & veris, non autem
fictis per incolatum, seu affectionem alterius bene-
ficii; vel saltē cives veri sunt fictis præferendi, &
gratificatio Ordinarii irrationalis potest à Judice su-
pere sperni.

24. Civilitas vera, naturalis, & originaria non acquiritur,
nisi per nativitatem, & originem in Civitate.

25. Familia appellatione licet possint venire etiam arrogati,
tamen id non procedit in dispositionibus factis ad
favorum vere familiae, & agnationis.

27. Consanguineus fundatoris debet in concursu præferri ex-
traneo, illicie danda est gratificatio.

28. Item gratificatio concedenda est illi, qui nullum aliud
habet beneficium, in concursu alterius habentis.

29. Gratificatio Ordinarii, quando conflat de eius clara ir-
rationabilitate, potest à Judice superiore sperni.

D E C I S I O LXXX.

Institutionem ad canoniciatum nuper in Ecclesia Ca-
thedrali S. Angelii in Vado vacatum, quique ferè contem-
poranior ad ipsius Cathedrals erectionem Pius Sacer-
dos Franciscus Ferrus fundari mandaverat, concedendam
esse respondit Rota die 30. Junii præteriti Canonico Florido
de Humili; utri vero illius patrono legitimè præsentato,
ac rursus veluti omnes obtinenter qualitates à nominato
fundatore prescriptas; excludo facerente Jo: Antonio Grati-
ano, non iam ex quo ipse filiibus careret requisitis, sed
quia in concursu Floridus, ut præcellens in personalibus
qualitatibus, gratificationem ab Ordinario Vadeni repor-
teraverat. Hodie tamen revocatis ad veritatem trutinam fun-
damentis prædictæ decisionis, ex nova facti accusatione,
& explanatione compertum habuerunt Domini Florido de-
ficere qualitatem originariæ civitatis Vadeni revera à fun-
datore in præsentandi ad d. Canoniciatum volite, & præ-
scriptis; proindeque non dubitaram prævio recepsi à deci-
sione rescribere Institutionem competere, & danda esse Gratianum.

Explorati quippe ratiæ est, patronos habentes legem scri-
psum fundacionis, demandantem certi generis personas
esse præsentandas, etiam patroni alium non habentem di-
ctas qualitates præsentare cōscire.

3. Habens prædictas qualitates est omnino inserviendus,
& maxime, si ad eis favorem concurrat cumulativa
patroni præsentatio.

4. Gratificatio Episcopi tunc admittitur, & procedit, quan-
do concurrentes sunt pars in qualitatibus à funda-
tore requisitis; & hoc casu exclusus nequis conqueri-
tur nisi de irrationalitate judicetur.

5. Non autem admittitur, quando quis non est ad termi-
nus institutionis qualificatus; nam etiam si eis quan-
maxime in meritis excelleret, postponi debet quali-
ficatio. Et num. 26.

6. Sub nomine ciuium venient non tantum oriundi, sed
etiam illi, qui ciuitatem ex incolatu, vel beneficio
residentiali questruerunt, quando sumus in fundatione
voconte Cives & Diœcesanos.

7. Secus autem, si fuerint vocati illi de Civitate, & Diœ-
cesi, nam tunc venient propriæ originariæ.

8. Diœcio, de, adiecta loco, & Ciuitatis, exigit causam im-
mediata naturalitatem, & originem.

9. Quando locus, seu Ciuitas est expressa in genitivo, vel
vel casu similis importunitate, tunc non restringitur
prædicta ad Ciuitatem, sed comprehendit suburbium,
& territorium.

10. Quando vero mentio Ciuitatis sit cum propositione in,
tunc suburbia excluduntur.

11. Ratio differentia inter unum, & alterum casum assignatur.

12. Promittere tradere rem in aliquo oppido, non adimpleret
per traditionem in territorio Oppidi.

13. Diœcio, ex, denotat casum immediatum, atque appo-
sitio loco, vel persona, exigit, ut vocati ab illo loco,
vel persona, immediate proveniant omni exclusa ex-
tentione, atque intermediate.

14. Voluntas disponitorum principaliter est attendenda, &
ad illius tenorem verba sunt interpretanda.

15. Sed tamen, ubi voluntas non restituit, standum est rigo-
roso verborum significatio, maxime ubi cogitatur de
dispositionibus factis per contradictionem.

16. Verba in contradictione sunt propriæ, & naturaliter inter-
pretanda, postposita legali, & iuridica significatio.

17. Maxime, quando contradicunt non erat Juri Consul-
tus; & calens juris subtilitatem.

18. Verba in dubio sunt potius accipienda in sensu naturali,
quam crux, sive agitur de dispositione statuti, sive
bonitatis.

19. Sub ciuium nomine presumitur: quod vero, & naturale
cives fundatorum comprehendere volent, quan-
do ipse quoque erat ciuius naturalis & verus.

20. Si sub dispositione non comprehenduntur cives, qui ex-
pressam aggregationem habent, nec minus sub ea venire
posunt illi, qui habent aggregationem tacitam resul-
tantem ex habitatione, vel beneficio residentiali.

21. Si fundator contradicitur ciuius originarios ab illis, qui
accidentaliter, & siue ciuitatibus questruerunt in de-
terminato solo casu isto vocando, signum coidens,
quod in aliis casibus intellectus de ciuibus veris.

22. Quando etiam sub nomine ciuium comprehenduntur ci-
ties tam veri, quam fidei, tamen ex preumpita volun-
tate tam veri debent præferri fidei.

23. Si fideicommissi, quando sub nomine defendantium,
sive confangenziorum venient tam legitimi, quam illegi-
timi, tamen tamper legitimè obtinenter præfationem.

24. Decisio ad Theat. de Luca Vol. IV.

Ex ea autem ratione Domini crediderunt, fundatorem
Canoniciatus requiriisse in præsentandi originariam Ci-
vilitatem Sancti Angelii in Vado, & nouissime suffragari fit-
tam residentialis beneficil, quia illius dispositio non can-
tat, quod ad eundem Canoniciatum præsententur Cives,
K 3 & Dic.

& Diœcesani, in qua hypothesi procedere possunt authoritates congregatae in contraria decisione, firmantes, quod sub nomine Civium veniant tam veri oriundi, quam etiam illi, qui civitatem comparant vel ex incolatu, aut ex retenzione beneficii residentiali, ut ex theorica Bart. in l. 1. n. 14 ff. ad municipal, tenent relati in dec. 73. n. 6. cum seqq. coram Card. Cer. rep. in p. 9. rec. dec. 12. 7. aliaeque relate in praeterita decisione, §. Nec subsistit.

Sed præcipit fundator, ut presententur illi de Cœitate, vel saltem de Diœcesi Vaden. Quo modus loquendi importat vocacionem eorum, cui propriæ originem, & naturalitatem ducunt ab ipsa Civitate, vel Diœcesi Vaden, cum illa dictio, de, adiecta loco, & Civitatis, importet causam immediatam naturalitatem, & originis ab ipsa Civitate, ut ex doctrina Bart. in l. proximales in fin. ff. de verb. signif. tradunt Dec. conf. 150. n. 6. Felin. in v. significante, n. 8. de script. Tiriacell. in tract. cœstant causa limit. 20. n. 7. vers. nam & diu. Mantic. de conf. ult. vol. 1. tit. 12. n. 17. Surd. dec. 129. n. 15. Et in hisce nostris terminis, Mandol. in reg. de in primis refugient q. 11. verf. Et ista opinio, Garz. de benef. 9. 10. c. 9. n. 22. Rota coram Merlin. dec. 6. 1. 17. & seqq. & dec. 492. n. 12. p. 19. rec. & dec. 20. cor. Zaratt. n. 4. & in Arimin. Capellanis 20. Martii 1676. §. Certius, & in Firmania Capellanis 1. Iulii 1678. §. Minus obstat, coram codem.

Nec proœdit singulare, vel famigeratum est in jure nostro, quod ad elicendam significacionem verborum, inspiciendo sint causas, quibus illa sunt prolatæ, & ad propositiones, quibus junguntur; & omisſis generalibus, in finibus terminis nostris questionis se se offert illa communitate receptæ distinctio, quod ubi nomine Civitatis, seu Loci est expressum in genitivo, vel alio caſu similis importans, quæ dispoſitio non restringit ad locum præcīsum Civitatis, sed caput etiam suburbium, & territorium, juxta theoriam Bart. in l. 1. §. Cum verbis n. 11. ff. de off. 10. Prefect. Urbis, & l. 2. 3. ff. de verb. signif. Sed quando Civitate facta est mentio cum propositione, in, exclusant ea, quæstis sunt in suburbio, tunc aliam theoriam Bart. in l. Gallus, §. ille calus n. 2. verf. 2. causa, ff. de liber. & post hum. Ea quidem discrimini ratione, quia quando locus exprimit in genitivo, five alio verbo denotante causał immediatan; & tunc sub nomine loci venit totum id, quod in sui amplitudine ipse locus significat: quando vero locus profertur in ablativo cum propositione, in, istius natura coarctat amplitudinem nominis, restringit, quæ dispoſitionem ad locum expressum, ita ut non comprehendat extrinsecum, nec capiat actus expeditos in convictione propria, vel extrâ, ut etiam distinguendo tenet Alexan. in dicta leg. Gallus nu. 15. Jafon. nu. 21. Menoch. de prel. p. 4. p. 4. p. 126. num. 5. Gratian. dicoſ. foren. cap. 460. num. 60. cum seqq. & egregie Rota decif. 42. num. 4. & dec. 100. n. 7. cum seqq. coram Cer. ubi conculat antedicti Barth. theorica ſolutum nüt, quod qui tenentur ex conventione ad traditionem rei in aliquo certiori, non adimplent obligationem per traditionem in Territorio illius Oppidi, ponderante illam dictione, in, coniunctum cum ablative, quæ denotat intrinsecitatem, & indicat actu expleri debuisse in loco expreſſo, ac si actus fuisset intrâ Terram dicti Loci, seu Oppidi, pluribus exemplis assumptum comprobando.

Nec diffimilis urgenda ad caſum nostrum est alterum exemplum vocacionis perfonarum ex alio Loco, Civitate, vel ex aliqua determinata, ac designata Perſona; nam tunc stante dicta propositione, ex, que caufam immediatam designat, sub tali dispoſitione veniunt ſolummodo orti in illo loco expreſſo, & ex Perſona designata, omni ſepofita extenſione, & Intermediazione, ex traditis per Gratian. dicoſ. foren. 76. n. 8. & 9. Rota decif. 107. n. 9. & dec. 667. n. 6. par. 2. & dec. 244. num. 1. par. 12. & dec. 378. n. 14. par. 13. & dec. 262. num. 7. par. 17. & dec. 304. part. 19. & in Romana Fideicommissi 10. Januarii 1698. §. Quippe corruit, & per totam, coram R.P.D. meo Lan- certa, impref. ad ornatum Card. de Luc. sub tit. de Fideicommissi. dec. 19. n. 5. & sequen. & in alia Romana Pecunia- ria de Moronis 10. Maii 1697. §. Quandoquidem, coram bono memoria Pio.

Et quam tam principalis firma propoficio, quam exempla in illius confirmationem adjuncta, ut fundata in rigoroso cortice verborum, & dictiōnem, communem recipiant limitationem, conſito de contraria voluntate diſponentium, quæ in ſubiecta materiā femper principalem obtinet locum, & juxta illa verba ſint interpretanda, etiam quatenus opus sit, cum aliqua ipsorum impropria-

tibus Patriæ Testatoris, & eorum contemplatione exclusis Adolescentibus alliorum locorum quorūcumque Patriæ Fundatori aggregatorum. Quæ autem dicuntur de expresa aggregatione locorum, multò magis procedunt in tacita aggregatione Civium, refultante ex habitatione, & residentiali Beneficii aſſequitione, & dicit etiam Rota in dec. 1. num. fin. coram Priolo, & act. 22. nu. 3. & 4. coram Zaratt. & dec. 201. nu. 1. coram Card. Celsi, & in Arimin. Legati 12. Martii 1693. §. Secundo electus, coram R. P. D. meo Caprara, & in Cœſtina Cappellania 2. Februario 1703. §. Si autem cum seqq. coram R. P. D. meo Scoto, & in Romana, seu Seneca. Donum 22. Junii 1703. §. Minus obstat, coram bono memor Bourlemont. Congruite illud simile, quod nempe licet ſub nomine totius familiæ veniant tam veri agnati, quam arrogati, iſi tam nonnūquaſ ſuccedunt in diſpositionib⁹ factis favore illorum de vera, & non fiſa familiæ, ſeu agnatione, ex theor. Bart. in l. fi cognatis nu. 1. poſt med. vſi. fi vero aliq. ff. de reb. Grat. dicoſ. 190. n. 4. & 35. Card. de Luc. de prec. dicoſ. 13. n. 25. Rota in Romana, & Bonon. protectione 20. Aprilis 1671. §. Negre ſubſtituto, cor. bo. me. Albergato, & recentissime ſub die 8. huic mensis, plenē dixit Rota in Montis Regis decimaram §. alia ſolidissima cum seqq. coram R. P. D. meo Caprara.

Fortius eſt ſecundum argumentum ex eo defumptum, quod ipſo fundatio expreſſe contradicitur. Civis originarios, & naturales a Civibus accidentaliter effecti, nam Fundator primo loco referavit Juſpatronatum patiſum favore defecendentium Pauli Severi, quatenus fuerint incola Civitatis Vaden. fin. minus, alii ipſi benefiui, dimodò fit diuina Civitate Vaden ibi. Debet preſerare aliquem de defecendentibus a Paulo Severo a Sando Satio, ſi fuerit incola Sancti Angel. & de linea maſculina, alia preſentare valeat, quem ſibi placuerit, dimodò ſi bona vita, & fama, & de Cœitate, vel ſaltem de Diœceſi Vaden, & claris eadem diſcretiva legitur in caſu, quo Juſpatronatus aſtrivit devolueretur ad Capitulum, & Canonicos diſcreti Civitatis, ibi. Cum conditione, & pacto expreſſo, ut teneatur ſemper ſuccedens illius uacatione quocunq; que preſentare ad illam aliquem per lineam maſculinam, ut ſupra, defecendentem a Paulo Severo de Sando de Satio, ſi facit idoneus, domiciliumque contrahat in endem Civitate Sancti Angel; quo non exigitur preſentare debet, quem eidem Canonici placuerit, dimodò fit de dicta Civitate, aut illius Diœceſi. Dum itaque Fundator in cetero genero perfonarum requiritur Civitatem accidentalē, qui per Incolatum, & Domiciliū acquiritur ad evidētiām. Inde sequitur, quod in alius perſonis, quas uolit effe de Civitate Vaden, vel faleſem de eius Diœceſi, requirerit naturaliter, & originarios Civitatem; quodammodo enim Civitas accidentaliter procedens ab Incolatu, & Domicilio uitæ expreſſa quoad Confanguineos Fundatori, ut ſuſt que quoque explicito quoad extraneos, quatenus illam fuſfragari voluerit, & non diſtinxerit ſolim, quod effe debet de Civitate, & Diœceſi Vaden ex regula Text. in cap. Ad Audiendiam de decim. & in famigerato Textu in l. unica, §. Sin autem, Cod. de cedac. tullen. Socin. jun. conf. 128. nu. 63. verf. Quia Tefator lib. 1. Rot. coram Priolo dec. 110. n. 8. & dec. 20. n. 6. & seq. coram Alexando VIII. & in Romana Donatione 24. Januarii 1701. §. Aut demū, & coram me, & in Mediolanica Cappellania 23. Martii 1703. §. Negre obſtar parter, cor. me.

Ex quibus patet, quod ſive attendatur propria, & rigorosa verborum significatio, ſive iniſciptur voluntas Fundatori, reſervari controverſi Juſpatronatus paffivi facta ut ad favorem illorum de vera, naturali, & originario Civitate Vaden, in excluſionem Extraneorum, qui per privilegium, vel alio ſito, ſeu accidentaliter modo Civilitatem acquisiſt: fe in omni caſu innegabile effe putarunt Domini, mentem Fundatori extitisse, ut in concurſu originari, & naturali Civis cum altero ſito, vel accidentaliter, daret prælato Cœi originario, utpote magis dilecto, ut in ſimilibus terminis habetur, quod vocatis ad fiduciocommisiſionē defecendentibus, & confanguineis, quorum nomine veniunt tam legitimi, quam illegitimi, ex preſumpta voluntate Tefatoris, femper legitimi obtinere prælationem, & in iſorum defectum ſuccedunt illegitimi, ex traditis per Grat. dicoſ. 218. n. 4. Lotther. de re benef. lib. 2. 23. q. 11. n. 150. Rot. dec. 350. n. 1. poſt 2. vol. conf. Farin. & dec. 155. n. 3. p. 1. rec. & dec. 7. n. 10. cor. Bich. & in Viterbiensi. fiduciocommisiſionē apud Pal. Nep. alleg. 243. n. 12.

Stabilito, quod fundatio includat veros, & originarios

Cives, & excludat factos ex domiſilio, vel incolatu, aut beneſicio residentiali, ſaltem in primorum concurſu nihil urget propofio, quod Cives ſunt, & accidentales reputantur veri, & originarii Cives, quoniam huiusmodi eorum civitas accidentalis ipſis fuſfragari valer pro acquirendis juribus, & prærogativis, quæ competunt Civibus in genere; ſed vero ad acquirendā jura taxativerē in beneficium Civium naturalium, & originis relata, quorum nomine nunquam venire posſunt Civis ex fictione, ſeu privilegio, vel alio accidentaliter modo, cum civitas vera, naturalis, & originaria non acquiratur, niſi per nativitatem, & originem in Civitate, Rota dec. 63. n. 17. coram Merlin. & in Firmania Cappellania 1. Junii 1678. §. Minus obſtat, coram bono memor Bourlemont. Congruite illud ſimile, quod nempe licet ſub nomine totius familiæ veniant tam veri agnati, quam arrogati, iſi tam nonnūquaſ ſuccedunt in diſpositionib⁹ factis favore illorum de vera, & non fiſa familiæ, ſeu agnatione, ex theor. Bart. in l. fi cognatis nu. 1. poſt med. vſi. fi vero aliq. ff. de reb. Grat. dicoſ. 190. n. 4. & 35. Card. de Luc. de prec. dicoſ. 13. n. 25. Rota in Romana, & Bonon. protectione 20. Aprilis 1671. §. Negre ſubſtituto, cor. bo. me. Albergato, & recentissime ſub die 8. huic mensis, plenē dixit Rota in Montis Regis decimaram §. alia ſolidissima cum seqq. coram R. P. D. meo Caprara.

Cœſtatio paſtimoriter alterum motivum, cum quo proceſſit contraria deciſio, quod feliciter Florido debetatur in iſuſu rationis gratificationis reportata ab Ordinario; tum quia, ut ſupra premiuſum fuit, extranei ſunt termini gratificationis, quoties alteri ex preſentatis deficiat aliqua qualitas a fundatore requiriſt; tum pariter quia in omni caſu fundatore Ordinarii viuum fuit irrationabile; nam tantibus ſupra deductis, illud certiſſimum eſt, quod Grat. obtinet fin. iſuſu ratione dubitandi omnia requiriſt a fundatore volta, & preſcripta, & contra Floridus vel eis caret, vel falſem, & innegabiliſt dubium eſt, an ipſi portatur; quia ſola ſainte dubitate, iuſtum, æquum, ac rationabile iudicium inclinare debebat favore illius, qui certò certius eſt de qualificatis, poſt habito alio, de quo ambiguum, & diſputabile eſt, an fit illis, attentiſt premaximis aliis dubiis circumſtantis, una ſilicet, quod Grat. ultra qualitatem veri, & naturalis Civis Vaden, et confanguineos fundatori, & de illius fanguine, ex qua ſola qualitate in concurſu extranei prælationem obtinere debebat, ad text. in c. ult. in fin. de tef. 6. lib. gloſſ. verb. ex preſcriptis, Grat. dicoſ. 711. Rocca. dicoſ. 102. n. 8. Rota dec. 66. nu. 5. & dec. 68. n. 1. apud Vivian. de jurepatr. & in Mediolan. juſpatronatus. 3. Julii 1684. cor. bon. me. Paſſuſio. ff. Obtervar. enim impref. poſt dicoſ. 38. Moder. Roman. Altera circumſtantia, eſt, quod Floridus poſſidet alterum Canonicum, Grat. verò nullum obtinet beneficiū; unde ex hoc alio capite iſi debita videbatur prælato Text. in c. iſi tit. 19. in pref. in 6. Rot. dec. 773. n. 1. & 5. cor. ſcr. deph. 588. n. 3. coram Pen. & dec. 448. n. 10. coram fa. me. Alex. VIII. Que ſane omnia ſinu juncta, concurrentia in Gratiano, apud quodcumque rationabile judicium prævalere debebant aliis perfonalibus qualitatibus, quas Floridus habebat. Potiſſime reſectendo, quod Gratianus nequaquam carerit requisitis, perfonalibus, dum eiſi ſacerdos optime fama, in matru atque confititus, Confessarius ab ipſo Ordinario approbatuſ, examinator ſynodalis, iudex querelarum, & ab omnibus eius Patriæ Civibus pro obtinendo controverſi Canonici dignior reputatur, ut ex ejus Summario n. 7. 8. & 9. Unde iudicium Ordinarii, ſtante tam clara irrationabilitate, à Judice ſuperiore ſperni potest, per ea, que tradunt Vivian. de jurepatr. lib. 2. c. 10. n. 1. & seqq. Tuſch. de viſi. lib. 2. c. 10. n. 8. Barboſ. de poſteſ. Epif. par. 3. allegat. 72. n. 200. & seqq. Vermigl. in prax. Eccl. annot. 1. §. 3. n. 63. Rota in Gracien. Scholasterie 16. Junii 1698. §. Numeranda, cor. R. P. meo Anſaldo.

Et ita utraque parte acriter informantे reſponſum fuit.